

# Starten met bewarend inzamelen van klein elektro

## Praktische gids voor opstart proefproject op recyclagepark

Versie: februari 2024

In een samenwerking tussen kringloopcentra en afvalintercommunales kunnen verschillende productgroepen elektro worden ingezameld met het oog op hergebruik:

- OVE: klein elektro
- TVM: TV's en monitors
- KV: koel-vries toestellen
- GW: groot-wit toestellen

Deze praktische gids gaat dieper in op het bewarend inzamelen van **klein elektro (OVE)** met de inzamelingsmethode die wordt ontwikkeld in de proefprojecten.

De gids werd uitgewerkt door [Repair&Share](#) op basis van de pilootprojecten bewarend inzamelen, die werden opgezet dankzij de volgende projectsteun:

- [Repair zkt Hub](#), met steun van Departement Werk en Sociale Economie en de Vlaamse Overheid (Circulair Werk(t))
- [Living Lab Herstel Eerst](#), met steun van het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen



---

## Bewarend inzamelen van klein elektro

### Vorbereiding en opstart

De opstart van een proefproject bewarend inzamelen van klein elektro doorloopt enkele stappen:

1. **Eerst kennismaking** geïnteresseerde partner en **toelichting** concept 'bewarend inzamelen'
2. Opstart van de **samenwerking** tussen afvalintercommunale en kringloopcentrum
3. Selectie van één of meer geschikte **recyclageparken**

4. **Praktische afspraken** tussen intercommunale en kringloopcentrum, voorbereiden van de opstart, bestelling van het **materiaal**, plaatsen van de opstelling
5. Bepalen van een **target** voor inzameling, verwerking en verkoop van toestellen (door het kringloopcentrum)
6. **Opstart** van de activiteiten
7. **Communiceren** over het bewarend inzamelen naar bezoekers
8. **Monitoring** van de resultaten en bijsturen

Hier volgt een overzicht van welke stappen en partners nodig zijn bij de voorbereiding en na de opstart van de activiteiten. Aangezien het 'bewarend inzamelen' zich in het proef-stadium bevindt en er nog geen bewezen formule is voor succes, is het belangrijk om **een goede communicatie met alle partijen te onderhouden**, de resultaten tussentijds goed op te volgen en waar nodig in overleg bij te sturen.

### Eerste stappen

	Afvalintercommunale	Kringloopcentrum	Repair&Share	Recupel
Matching en kennismaking partners, selectie van recyclagepark(en)	x	x	x	
Tips voor opstart, toelichting en aanleveren van template voor monitoring resultaten			x	
Praktische afspraken i.v.m. opstelling, inzameling, ophaling	x	x		
Informereren en betrekken van parkwachters	x			
Aanleveren inzamelrecipiënten en communicatiemateriaal				x
Aankondiging opstart naar burgers	x			

### Na opstart activiteiten

	Wanneer	Afvalintercommunale, parkwachters	Kringloopcentrum	Repair&Share	Recupel
Ophalen van volle rolkooien en omwisselen met lege	Afgesproken frequentie		x		
Eventueel deselectie van niet-geschikte toestellen	Bij ophaling		x		

Bijhouden van gegevens ophaling en verwerking toestellen (zie template)	Bij elke ophaling en verwerking		x		
Communiceren naar burgers, via krantje, sociale media, website	Regelmatig	x		x	x
Bezoekers ondersteunen bij sorteerkeuze	Doorlopend	x			
Opstelling van rolkooien netjes houden, overtollige toestellen verwijderen	Doorlopend	x			
Verwerking van de toestellen	Na ophaling		x		
Opvragen van resultaten	Elk kwartaal			x	
Invullen van template	Elk kwartaal	x	x		
Opsturen van ingevulde template	Elk kwartaal		x		
Evalueren van resultaten	Elk kwartaal			x	
Indien nodig, bijsturen van proefproject	Na evaluatie	x	x	x	x

## Opstelling en materiaal

Een goede opstelling van het beschikbare materiaal op het recyclagepark vergroot de kans dat bezoekers de ‘bewarende’ rolkooien opmerken en dat ze voor hun toestel aan hergebruik denken. Enkele voorbeelden:



Voorbeeld opstelling bij Recupel-huisje



Voorbeeld communicatiemateriaal bij ingang AEEA-afdak en aan rolkooien



Voorbeeld opstelling bij AEEA-afdak



Windmaster bij ingang van recyclagepark

Recupel voorziet voor de proefprojecten het nodige materiaal: bewarende rolkooien om de toestellen in te zamelen en communicatiemateriaal dat bezoekers aan het recyclagepark duidelijk maakt welke opties ze hebben om hun elektro te deponeren.

Materiaal	Aanbevolen aantallen	Richtlijnen plaatsing
<b>Rolkooien</b>		
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Aantal afhankelijk van beschikbare ruimte, het volume van AEEA dat wordt ingezameld, de herstelcapaciteit bij het kringloopcentrum...</li> <li>• Minimaal 1 + 1 (wisselkar) per park</li> <li>• Doorgaans 2 + 2 per park</li> <li>• Voor grotere parken of bij grotere volumes AEEA kunnen dit er meer zijn</li> </ul>	<p>In het Recupel-huisje of onder het AEEA-afdak. Bij plaatsing rekening houden met de flow van de bezoekers: om mensen te <i>nudgen</i> om voor een goed toestel eerst aan hergebruik te denken en dan pas aan recycling, moeten de rolkooien op hun 'pad' staan vóórdat ze bij de boxpallets aankomen</p>
<b>Windmaster</b>		
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• A1-poster</li> <li>• Boodschap: 'Zowel je werkende als kapotte toestellen zijn hier welkom!'</li> <li>• 1 per park</li> </ul>	<p>Bij de ingang van het recyclagepark of bij het inzamelingspunt voor elektro</p>

## Signalisatiebordjes hergebruik



- Donkerblauwe dibond-bordjes A3-formaat
- Boodschap: 'Werkt het nog? Geef het een 2de leven!'
- 1 per rolkooi op het recyclagepark

Bevestigen met haakjes aan de rolkooi op een duidelijk zichtbare plek. Niet binnenin de rolkooi hangen, zodat de boodschap ook zichtbaar blijft wanneer er al toestellen in de kar zitten

## Signalisatiebordjes AEEA



- Lichtblauwe dibond-bordjes A3-formaat
- Boodschap: 'Kapot? We recycleren je toestel!'
- 1 per boxpallet

Bevestigen met haakjes aan de boxpallet op een duidelijk zichtbare plek

## Ophaling van de rolkooien

Het kringloopcentrum haalt de volle rolkooien op en plaatst lege wisselkarren om de volgende lading in te zamelen. Voor het ophalen stemmen ze af met de intercommunale:

- **Op een afgesproken tijdstip en frequentie**, bv. 1x per week
- **Op afroep**, bv. door middel van een email-sjabloon dat de parkwachter verstuurt naar het kringloopcentrum, zodra een afgesproken volume is ingezameld

## Selectie voor hergebruik

Om de kans op een tweede leven voor goede toestellen te maximaliseren, is het belangrijk dat het kringloopcentrum een goede selectie van toestellen binnenkrijgt.

Verschillende partijen kunnen bijdragen aan een **kwaliteitsvolle inzameling**.

Voor **bezoekers** aan een recyclagepark werkt vooral een simpele en snelle communicatie om de beste keuze voor hun apparaat te maken.

- 'Werkt het nog?' → de rolkooien zijn uitgerust met een bordje met deze boodschap op, mensen kunnen zo hun nog werkend toestel in de rolkooi plaatsen

De **parkwachter** kan de bezoeker verder helpen om een goede keuze te maken. Over het algemeen vergroten deze criteria de kans op hergebruik:

- De volledigheid van het toestel: alle onderdelen en accessoires zijn aanwezig
- Het toestel is in goede staat: geen grote beschadigingen, relatief schoon

Het **kringloopcentrum** kan de parkwachter verder helpen door duidelijke info of tips aan te leveren, bv.:

- Bepaalde types producten die goed verkopen, of waar ze wel/geen herstellingen op uitvoeren: bv. keukentoeestellen, koffiezetapparaten, stofzuigers, wel of geen IT-materiaal...
- Bepaalde merken die beter herstelbaar zijn of beter verkopen
- ...

Ten slotte kunnen de **medewerkers van het kringloopcentrum** die de toestellen komen ophalen nog een laatste check uitvoeren. Toestellen die weinig kans maken op hergebruik kunnen ze nog uit de rolkooi verwijderen, zodat de toestellen die uiteindelijk in het herstelatelier belanden een zo groot mogelijk hergebruik-potentieel hebben.

## Targets bepalen en resultaten monitoren

Elk kringloopcentrum ontvangt een template voor de monitoring van hun lopende proefprojecten. Per proefproject (=recyclagepark) worden resultaten bijgehouden. Er is één tabblad voorzien per recyclagepark.

### Targets

Het kringloopcentrum stelt elk jaar een target (doelstelling) voor het volume aan toestellen dat ze willen binnenkrijgen van het recyclagepark, en een target voor hoeveel toestellen ze hiervan in hergebruik willen krijgen (verkoop). Aangezien de verkoop zelf niet altijd even gemakkelijk te monitoren is vanuit het herstelatelier, kan er ook voor gekozen worden om het aantal toestellen dat is 'voorbereid voor hergebruik' bij te houden (=aantal toestellen verkoopklaar). De voorkeur gaat echter uit naar de aantallen van de verkoop, omdat dit meer inzicht geeft in de effectieve kwaliteit van het bewarend inzamelen als inzamelkanaal. Ook helpen de concrete resultaten uit tweedehandsverkoop om draagvlak te creëren voor de projecten en om te communiceren met externe partners.

Targets te bepalen door het kringloopcentrum:

- Aantal klein elektro-toestellen bewarend ingezameld op het recyclagepark
- Aantal toestellen effectief verkocht (=voorkeur)
- Aantal toestellen verkoopklaar (=indien verkoopcijfers niet beschikbaar/betrouwbaar zijn)

## Monitoring

Door een goede monitoring krijgen we inzicht in welke factoren het succes van deze inzamelingsmethode beïnvloeden. Ook zien we zo welke aspecten er bijgestuurd moeten worden om de resultaten van een bepaald proefproject te verbeteren.

### Template

Elk kwartaal wordt er per recyclagepark één rij op het betreffende tabblad ingevuld. Een tabblad bestaat uit twee delen:

De resultaten van inzameling, ophaling, verwerking en verkoop door de kringloopwinkel (witte velden):

Proefproject: Landen		KRINGLOOPWINKELS invullen: witte velden ELK KWARTAAL, groene velden per jaar							
Intercommunale: Ecowerf		Aantal toestellen INGEZAMELD en IN HERGEBRUIK					Totaal sommen OPHALINGEN		
Opstelling AEEA: AEEA-afdak		789	168	21,29%	0	0,00%	0	0	ONWAAR
Jaar	Kwartaal	Aantal toestellen opgehaald	Aantal toestellen voorbereid voor hergebruik	% voorbereid voor hergebruik vs. opgehaald	Aantal toestellen verkocht	% verkocht vs. opgehaald	Aantal ophalingen	Aantal rolkooien opgehaald	Aantal ophalingen / week (frequentie)
2023	Target								
	Q1	196	40	20,41%		0,00%			ONWAAR
	Q2	277	43	15,52%		0,00%			ONWAAR
	Q3	316	85	26,90%		0,00%			ONWAAR
	Q4			ONWAAR		ONWAAR			ONWAAR
	TOTAAL	789	168	20,94%	0	0,00%	0	0	#DEEL/0!

De condities van de inzameling: de opstelling op het recyclagepark, wel/geen ondersteuning door de parkwachter... (witte en gele velden):

KRINGLOOPWINKELS (witte velden) EN INTERCOMMUNALES (gele velden) - ENKEL invullen wanneer er iets verandert					
CONDITIES van inzameling (opstelling, parkwachter...)					
Aantal rolkooien aanwezig op recyclagepark	Medewerker van KW deselecteert niet-herbruikbare toestellen bij ophaling	Aantal parkwachters op park (gemiddelde bezetting)	Parkwachter helpt bezoeker bij triage	Zichtbaarheid communicatiemateriaal Recupel	Opmerkingen
2	Ja	2,2	Ja	Goed	Startcondities
					Geen veranderingen
					Geen veranderingen
					Geen veranderingen

De template gebruiken:

- Het kringloopcentrum houdt in de witte velden de tussentijdse resultaten van het proefproject bij. De afvalintercommunales geven (veranderingen aan) de gele velden door.
- Het kringloopcentrum bezorgt de ingevulde template elk kwartaal aan Repair&Share.
- De resultaten worden geëvalueerd door ze te vergelijken met de targets die het kringloopcentrum vooropstelde (= groene velden).
- Waar nodig worden de pilots bijgestuurd.

## Richting een beproefde methode voor bewarende inzameling

Dankzij regelmatig inzicht in de tussentijdse resultaten, vergroten we het inzicht in de succesfactoren van deze nieuwe inzamelingsmethode. De resultaten geven bovendien concrete cijfers om over de proefprojecten te communiceren en het draagvlak ervoor te vergroten. Op termijn zullen ze resulteren in een beproefde methode voor bewarende inzameling van klein elektro op recyclageparken, opschaalbaar naar alle recyclageparken in Vlaanderen.